

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

ΟΜΙΛΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΤΟΥΛΗ

ΣΤΗΝ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ 14-15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ
«ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ»
(Νομιμότητα-Διαφάνεια-Αποτελεσματικότητα)

Κυρίες και Κύριοι

Αγαπητοί Συνάδελφοι

Η σημερινή Διοίκηση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος από την πρώτη μέρα που ανέλαβε τα καθήκοντά της, έθεσε ως προτεραιότητα την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών, που στόχο έχουν **αφενός τη διευκόλυνση του έργου των αιρετών εκπροσώπων της Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού. Αφετέρου, την ενίσχυση του κύρους του θεσμού που υπηρετούμε. Ενός θεσμού που βρίσκεται περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον κρατικό θεσμό εγγύτερα στους πολίτες και στις καθημερινές τους ανάγκες.**

Με βάση λοιπόν αυτές τις προτεραιότητες, θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντική η διοργάνωση της διημερίδας που σήμερα ξεκινά εδώ με την παρουσία σας.

Κι αυτός είναι και ο λόγος που υποδεχόμαστε με ιδιαίτερη χαρά η Διοίκηση της ΚΕΔΕ και το Διοικητικό μας Συμβούλιο, τους αιρετούς εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου Βαθμού, Δημάρχους και αρμόδιους Αντιδημάρχους καθώς και τα στελέχη των Οικονομικών Υπηρεσιών των Δήμων.

Πρέπει όμως να γνωρίζουμε ότι η διημερίδα αυτή δεν θα μπορούσε να διοργανωθεί, αν δεν υπήρχε η άμεση και θερμή θετική ανταπόκριση της ηγεσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο αίτημα που υποβάλλαμε ως ΚΕΔΕ να υπάρξει μεταξύ μας μια ουσιαστική συνεργασία και ενημέρωση, προκειμένου μέσα από τη συνεργασία αυτή να διευκολύνουμε τόσο το έργο των Δήμων, όσο και την καθημερινότητα των συμπολιτών μας.

Επιθυμώ λοιπόν πρώτα και πάνω από όλα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου προς την Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου κυρία Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, στον Γενικό Επίτροπο Επικρατείας κύριο Μιχαήλ Ζυμή αλλά και στους αντιπροέδρους του Δικαστηρίου κυρία Φλωρεντία Καλδή- κυρία Γεωργία Μαραγκού- κυρία Σωτηρία Ντούνη καθώς και σε όλα τα στελέχη που έχουν αναλάβει το έργο της ενημέρωσής μας και της συζήτησης που θα ακολουθήσει μετά από κάθε κύκλο εισήγησης.

Πιστεύω πραγματικά ότι σήμερα γίνεται ένα πολύ σημαντικό βήμα μπροστά, όσον αφορά τη συνεργασία δύο διαφορετικών θεσμών του Κράτους μας.

Υλοποιείται μια δράση που ξεπερνά κατά πολύ τον τρόπο που έχουμε μάθει όλα αυτά τα χρόνια να λειτουργούμε.

Κι ελπίζω ειλικρινά η διημερίδα αυτή να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλους κρατικούς θεσμούς.

Ένα σύγχρονο Κράτος και μια αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση οφείλει πρώτα και πάνω από όλα να διασφαλίζει ότι όλοι οι μηχανισμοί της μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους, προς όφελος πάντα της χώρας και των πολιτών.

Κυρίες και Κύριοι

Μεταξύ των προτεραιοτήτων και στόχων της Διοίκησής μας σας ανέφερα και παραπάνω ότι ήταν και η συνεργασία μας με τα στελέχη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού το σύνολο σχεδόν των αποφάσεών μας που σχετίζονται με τις δαπάνες των Δήμων αποτελούν αντικείμενο ελέγχου από τους Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από τα Κλιμάκια και τα Τμήματα αυτού.

Έτσι, σήμερα για πρώτη φορά εγκαινιάζουμε αυτή τη συνεργασία ώστε τα στελέχη μας να γνωρίζουν πληρέστερα, από πρώτο χέρι, τις βασικές παραμέτρους που πρέπει να ακολουθούν ώστε να εξασφαλίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό η βασική αρχή της νομιμότητας και της διαφάνειας αλλά και η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Και ταυτόχρονα να προωθείται η ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία των Δήμων μας.

Είναι προφανές ότι η ασκούμενη στα πλαίσια της συνταγματικής πρόβλεψης ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ από το Κράτος, σε πολλές περιπτώσεις συνιστά περιορισμό του έργου της αυτοδιοίκησης. Εφόσον όμως αυτή η διοικητική εποπτεία περιορίζεται στον αυστηρό και τυπικό έλεγχο της νομιμότητας, θεωρούμε ότι λειτουργεί υπέρ της διαφύλαξης του τοπικού και ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος και είναι καλοδεχούμενη.

Αυτό το οποίο μας βρίσκει αντίθετους είναι η διοικητική εποπτεία να **καταλήγει να αποτελεί έλεγχο σκοπιμότητας, οπότε τότε θεωρούμε ότι έχουμε ανεπίτρεπτο έλεγχο που παραβιάζει την ελεύθερη δράση των Δήμων και την έννοια της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της Διοικητικής αυτοτέλειας.**

Δεν σας κρύβω ότι υπάρχει ένα πάγιο παράπονο που συνεχώς προβάλλεται από πολλούς αιρετούς. Παράπονο που λέει ότι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του Κράτους με τον ένα ή τον άλλο τρόπο **παρεμβαίνουν σε ελέγχους που έχουν πολλαπλασιασθεί σε τέτοιο σημείο, ώστε αντί απλώς να διασφαλίζεται η νομιμότητα και η διαφάνεια που όλοι θέλουμε, να καταλήγουμε να περιορίζεται αισθητά η ελεύθερη δράση των Δήμων και η αποτελεσματικότητα στην άσκηση και διαχείριση των δημοτικών δραστηριοτήτων.**

Δεν αναφέρομαι ξεκαθαρίζω στον διοικητικό έλεγχο εποπτείας που ασκεί το Κράτος και ειδικότερα στον έλεγχο νομιμότητας.

Αλλά και αυτός όμως πρέπει να περιορισθεί **«σε ένα στάδιο ενδοδιοικητικού ελέγχου»**, που πρέπει να παρέχει εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας όπως είναι ο ελεγκτής νομιμότητας, των αποφάσεών μας που προβλέπεται μεν στο άρθρο 216 του Καλλικράτη. Αλλά δυστυχώς ακόμη μετά από 6 χρόνια δεν έχει υλοποιηθεί.

Εμείς κυρίες και κύριοι πιστεύουμε ότι το Κράτος εξακολουθεί να είναι συγκεντρωτικό.

Δεν επιθυμεί πραγματικά τη διοικητική και θεσμική αυτοτέλεια της αυτοδιοίκησης.

Κάθε χρόνος που περνά αποδεικνύεται ότι δεν επιθυμεί ούτε την οικονομική μας αυτοτέλεια και ανεξαρτησία.

Δεν επιθυμεί μια καθαρή σχέση με την Αυτοδιοίκηση.

Κι αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανένας.

Είναι δε τέτοια η καχυποψία με την οποία αντιμετωπίζεται ο θεσμός μας, που πραγματικά είναι να απορεί κανείς πως μόνον η Αυτοδιοίκηση υπόκειται σε τόσους πολλούς ελέγχους, κι από διαφορετικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Πριν να έρθω στα ζητήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έχω να επισημάνω ότι έχουμε σωρεία ελεγκτικών μηχανισμών οι οποίοι εξακολουθούν να υφίστανται, ενώ οι Δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα έχουν πλήρως υπαχθεί από 1/1/2011 στον προληπτικό και προσυμβατικό έλεγχο δαπανών των συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο και το ερώτημα που προκύπτει είναι **γιατί επί τέλους χρειάζονται πρόσθετοι έλεγχοι;**

Όπως ενδεικτικά αναφέρομαι:

- στον **Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης-στο Σώμα Ελεγκτών επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης**
- στην **Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας των ΟΤΑ του άρθρ. 229 του Καλλικράτη**
- στον **Συνήγορο του Πολίτη** (ενώ έχει θεσπισθεί ο Συνήγορος του Δημότη)
- στο **Οικονομικό Παρατηρητήριο** και σε άλλους ελέγχους που όχι μόνο δεν προσθέτουν στην τήρηση των αρχών που όλοι επικαλούνται, **δηλαδή την προστασία της νομιμότητας και της διαφάνειας, αλλά αντιθέτως δημιουργούν ένα κλίμα καχυποψίας εις βάρος της Αυτοδιοίκησης και εν τέλει σε αναποτελεσματική άσκηση της διοικητικής και οικονομικής τους λειτουργίας.**

Για τους λόγους αυτούς, κι όχι γιατί είμαστε αντίθετοι στον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων μας, ως ΚΕΔΕ προτείνουμε την κατάργηση όλων των άλλων ελέγχων, αφού με τον έλεγχο εποπτείας **του Κράτους που είναι και αυτεπάγγελτος, αλλά και με την διεύρυνση του ελέγχου όλων των δαπανών μας από το Ελεγκτικό Συνέδριο και από τα αρμόδια Δικαστήρια, διασφαλίζεται πλήρως η νομιμότητα και κατοχυρώνεται το Δημόσιο Συμφέρον.**

Κυρίες και Κύριοι

Έρχομαι τώρα στο θέμα της ημερίδας μας που είναι κυρίως η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων αλλά και των δυσλειτουργιών του προληπτικού ελέγχου των δαπανών μας από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και τα σχετικά ζητήματα με τον προσυμβατικό και κατασταλτικό έλεγχο.

Το Σύνταγμά μας, στο άρθρ. 98 προβλέπει την ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία εξειδικεύεται τόσο στον προληπτικό έλεγχο των δαπανών όσο και στον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων.

Όπως ίσως γνωρίζετε η ΚΕΔΕ από τις αρχές του 2000 είχε ζητήσει από μόνη της να υπαχθούν οι δαπάνες των Δήμων στον προληπτικό έλεγχο.

Και το ζητήσαμε γιατί πιστεύαμε ότι έτσι διασφαλίζεται **τόσο η νομιμότητα όσο και η διαφάνεια όλων** των πράξεων των ΟΤΑ που καταλήγουν στην διενέργεια πάσης φύσεως δαπανών.

Ενώ παράλληλα προστατεύονται οι Υπόλογοι από καταλογισμούς που κυρίως ασκούνταν από τους οικονομικούς επιθεωρητές.

Εξυπακούεται ότι ο έλεγχος αυτός πρέπει να είναι τυπικός έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας και να μην οδηγεί σε έλεγχο σκοπιμότητας της δαπάνης.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει να αναδειχθεί μέσα από την ενημέρωση και την συζήτηση αυτών των δύο ημερών πώς θα περιορίζεται ο έλεγχος αυτός σε αυστηρό έλεγχο νομιμότητας.

Καθώς επίσης και πώς θα κατοχυρωθεί ενιαία προσέγγιση και κρίση για ομοειδείς δαπάνες, ώστε να μην υπάρχουν αντιφατικές θεωρήσεις ενταλμάτων επί ομοειδών δαπανών και αποφεύγονται επικρίσεις ως προς αυτό.

Επίσης, ένα άλλο ζήτημα κατά τη γνώμη μου που πρέπει να τεθεί προς συζήτηση είναι η ταχεία διεκπεραίωση των ενταλμάτων και η κατά το δυνατόν θεώρηση αυτών, ώστε να αποφεύγονται χρονοβόρες διαδικασίες που οδηγούν τους Δήμους και τους αναδόχους έργων ή προμηθευτές στα Διοικητικά Δικαστήρια με αύξηση του κόστους και εν τέλει την αναποτελεσματικότητα.

Η θέση μας πάντως είναι ότι ο προληπτικός έλεγχος προστατεύει τους υπολόγους που είναι και ο Δήμαρχος και οι ασκούντες διαχείριση από καταλογισμούς που μπορεί να επακολουθήσουν μετά από πολλά χρόνια όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

Καθ'όσον αφορά τον προσυμβατικό έλεγχο των σχεδίων των συμβάσεων επίσης η θέση μας είναι θετική καθόσον πέραν της προστασίας των αρχών της νομιμότητας, παρέχεται και εχέγγυο προστασίας των Δήμων από τυχόν υπογραφή συμβάσεων με τις οποίες θα αναδειχθούν δικαιώματα αποζημιώσεων εις βάρος των ΟΤΑ.

Και είναι θετικό το γεγονός ότι ο έλεγχος εδώ είναι προσυμβατικός και γίνεται πριν την υπογραφή συμβάσεων με αποφυγή ανάληψης δυσβάστακτων οικονομικών υποχρεώσεων από τους Δήμους μας.

Τέλος, το ζήτημα του κατασταλτικού ελέγχου περιορίζεται αισθητά, αφού το σύνολο σχεδόν των δαπανών ελέγχεται προληπτικά και προσυμβατικά, και με τον τρόπο αυτό ο κατασταλτικός έλεγχος περιορίζεται μόνο στον στοιχειώδη έλεγχο του τρόπου εξόφλησης των ενταλμάτων πληρωμής και καθίσταται έτσι εντελώς τυπικός.

Γνωρίζω την πρόθεση του νομοθέτη μέσω του Ν.4270/2014 με το οποίο θεσμοθετείται από 1/1/2019 η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου δαπανών των Δήμων και των νομικών τους προσώπων.

Η επισήμανση στην αιτιολογική έκθεση του εφαρμοστικού αυτού νόμου του Γ' μνημονίου ότι η τροποποίηση αυτή εντάσσεται σε μια ευρύτερη στροφή του ελέγχου των δημοσίων δαπανών στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και στην απλοποίηση του ζητήματος της εκταμίευσης των δαπανών, πρέπει να αποτελέσει έρεισμα ώστε στη συζήτηση που θα ακολουθήσει να οδηγήσει στην εξεύρεση λύσεων και προτάσεων που θα διευκολύνουν τον προληπτικό έλεγχο δαπανών και δεν θα δυσχεραίνουν την αποτελεσματική λειτουργία των Δήμων μας.

Κυρίες και κύριοι,

Είμαι σίγουρος ότι αυτές οι δύο ημέρες θα είναι πολύ χρήσιμες για όλους μας.

Θα μας δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουμε ουσιαστικά, να θέσουμε ζητήματα που μας απασχολούν στην καθημερινή μας λειτουργία να πάρουμε ουσιαστικές απαντήσεις από τα αρμόδια στελέχη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που θα μας επιτρέψουν να γίνουμε ακόμη πιο αποτελεσματικοί στη δουλειά και το έργο μας.

Αλλά πάνω από όλα,

θεωρώ ότι σήμερα χτίζουμε εξ αρχής μια νέα σχέση εμπιστοσύνης και συνεργασίας, που αποτελούν στοιχεία απαραίτητα για τη λειτουργία ενός σύγχρονου Κράτους, που θα είναι στο πλευρό του πολίτη.

Σας ευχαριστώ